

Het Geraardsbergs dialect

Petje af voor wat Lucien Van Schoors reeds een hele tijd presteert i.v.m. het in lijst brengen en de publicatie ervan in dit blad meer bepaald wat betreft het Geraardsbergs dialect. Hopelijk wordt het geheel na behandeling van de letter Z in boekvorm uitgegeven.

Ik trof enige tijd geleden in het tijdschrift "*Belgisch Museum voor de Nederduitsche Tael- en LETTERKUNDE en de Geschiedenis des Vaderlands, uitgegeven op last der Maetschappij tot bevordering der Nederduitsche Tael- en Letterkunde* door J.F. WILLEMS" derde deel van 1839 een min of meer curieuse bijdrage aan onder de rubriek *PROEVEN van Belgisch-Nederduitsche dialecten - Dialect van Geeraerdsbergen (Oost-Vlaenderen)*. De tekst die de gekende Bijbelse historie van "De Verloren Zoon" weergeeft werd in die tijd neergepend door F. Rens. In de voetnota's wordt meegegeven dat :

ee uitgesproken wordt als ie in het Frans.

eê	"	"	"	é	"
eé	"	"	"	é	"
oo	"	"	"	oi	"
de slot-s	"	"	"	ch	"
ieu	"	"	"	cieux	"

Hier gaan we.

Ter was ne keer ne man die twee jon-is ooy. De jonkste van uyeren tweeën zay oo za vooyer : vooyer gé may ma part van ma goed, en de vooyer verdildege tus 't goed. Nen tayt ter noor paktege de jonksten a datten ooi bajeen, en ay trok op noor e vremd land en dé er ael op datten ooy me smokkelen en slecht vravolk; en assen tus ael opgedoon ooy kwamp er ne grieuten onersnieud in da land, in ma keêrel begost gebrek teên, en ay gink hem veruren ba nen boer om de varkis te wachten. A zo zu geern zanen buyk gevuld eên mé ten draf die de varkis ooten, moor a kreeg geen beetjen van niemand niet. Ay kwamp tus op za zelve en paesdige datter zieu veel knechten in zay vooyers huys wooren, die t'ael in masse ooyen, en datte jai van hon-er moest staerven. 'K sa ma liever oppakken, paesdegen a en oo ma vooyer goo pardong vroogen; 'k sa em zeggen da 'k kood gedoon eên tegen God en tegen hem, en da 'k ni weêrd en ben zanen jon-en t'eeten; moor datten mé may zo doen gelek mé eenen van zan knechten. Tus eet ay hem opgepakt en is noor za vooyers huys were gekeerd. Den diën za gemoed kwamp seffis vul, en va kompanse liepe j'ay em tegen, paktegem in zayn aerms en gaf em in totjen. Tus zaey de jon-en oon za vooyer : vooyer; keê kood gedaen tegen God en tegen auw; 'k en bé ni meer weêrd auwe jon-en geeten te worren.

Tus riep de vooyer eene va zan knechten en zay oon den diën : Teure luept, olt a gauw man splinternu kazakke, en doe z'em oon, stkt ten ne rink o zane vin-er en schoenen oo zan voeten, uyltj ieluk 't vet kalf uyt de stael en doevet dieud; lot os nauw buyk stoo bay eten en leutig zayn; want mannen jon-en was dieud en a es ' were leêvendig geworren, a was verloren in a es van eêr gevon-en. Tus begostenze altemool teeten en te drinken en leute te mooken.

Den auwste jon-en was terwylent op 't veld, en assen were kwamp en abay 't huys was, ieurdege ay 't lawayt van de die die te zynent leutig wooren. Ay en kost em ni inauwen, maer riep seffis ne knecht om te weten wa se door negos deên. We, zay de knecht, 't is auw brure die noor huys gekommen is en a vooyer die 't vet kalf eet doen dieud doen, om datten em in vulle gezondhayd weere ziet. Op da wort moktege den auwste zone em faisjel en in wildeg in huys ni goon. Ten lan-e lesten kwamp za vooyer zelve buyten en begost hem schieune te spreken, moor zynen auwste jon-en zay em flak af : zi, vooyer, 'k en a nauw a ne lan-en tayt van jooren gedientj; 'k en eên nieut auw orders ni te buyten gegoon, in gen et may allenjs nog geen bokskén gegeén, om mé may goey vrinjen ne kerremes 't auwen; moor om dat da braef manneken, dievet a verkieskast eét, van aermoey 't huys komt, doeyet beste kalf dieud. Tus zay de vooyer : moor jon-en, ieur ne keer : zaye gay nie altayd ba may ? en es 't a da 'k ik eên 't auwe niet? We moesten nauw kerremes auwen, in leutig zayn, want auw brure was dieud, en ai es weere leêvendig geworren; a was verloren en ay is van eêr gevonnen.

(JM)*

*****

*****

HISTORISCH

*Historisch Geraardsbergen
een boeiend verhaal
dat heel wat inspanning
wist te vergen,
details in data
en kronkels in taal.
Dit uitspitten
vergde heel wat tijd,
vraagstukken
waar men mee bleef zitten
men raakte soms de draad kwijt.
Tot bij afbraak
van een of ander gebouw
men kwam tot doorbraak
in wat spaak lopen zou.
Nog blijft men speuren
om juistheid te achterhalen,
bonken op gesloten deuren
en geschriften vertalen.
Geraardsbergse historie
zeer ingewikkelde materie*

Maurice Geeroms

*****

* JM = Jean Marquebreuck